

SITUAČNÁ ANALÝZA

zhodnotenie súčasného stavu cestovného ruchu

SITUAČNÁ ANALÝZA

zhodnotenie súčasného stavu cestovného ruchu, príležitostí a opatrení v Prievidzi v nadväznosti na Konceptiu rozvoja cestovného ruchu v meste Prievidza pre programovacie obdobie 2017 – 2022 s výhľadom do roku 2027

ZADÁVATEĽ:

Oblasťná organizácia cestovného ruchu

Región HORNÁ NITRA – BOJNICE

Zodpovedný riešiteľ:

Referát obchodu a cestovného ruchu Mesta Prievidza

Dátum spracovania:

10/2020 – 12/2020

SPRACOVATELIA:

PaedDr. Ivona Fraňová PhD.

PhDr. Roman Zima PhD.

Použité fotografie sú použité so súhlasom vlastníka Mesta Prievidza

OBSAH

1. Situačná analýza	4
1.1 Analýza stimulačných faktorov	4
1.2 Analýza ponukových a lokalizačných faktorov	9
1.3 Analýza realizačných faktorov	14
2. Konkurenčná pozícia Prievidze v destinácii Hornej Nitry	19
3. Návštevníci Prievidze	20
4. Manažment cestovného ruchu v Prievidzi	22
4.1 Organizácia cestovného ruchu a ľudské zdroje	22
4.2 Marketingová komunikácia Mesta Prievidza	26
5. Očakávaný vývoj do budúcnosti	28

Situačná analýza zameraná na zhodnotenie primárnej a sekundárnej ponuky destinácie mesta Prievidza, určenie jeho pozície s konkurenčnou výhodou na trhu cestovného ruchu a navrhnutý spôsob jeho presadzovania.

ÚVOD

Dôvodom vzniku tejto situačnej analýzy je nadviazať na aktivity realizované v rámci koncepcie rozvoja cestovného ruchu v meste Prievidza pre programovacie obdobie 2017 – 2022 s výhľadom do roku 2027, preveriť a v prípade potreby aktualizovať odporúčania pre mesto Prievidza v oblasti cestovného ruchu, stanoviť ciele pre ďalšie obdobie a definovať konkrétne kroky vedúce k ich naplneniu. Nejde teda o novú koncepciu, ale o dokument analyzujúci vybrané konkrétne aktivity pre konkrétne cieľové skupiny, ktorý nadväzuje na smer vytýčený v r. 2017. Zároveň reaguje na trendy v cestovnom ruchu aplikovateľné na mesto Prievidza a potenciál súčasnej ponuky v tejto destinácii v novom programovacom období EÚ.

1. SITUAČNÁ ANALÝZA, METODOLÓGIA A FAKTORY ROZVOJA CESTOVNÉHO RUCHU

V tejto situačnej analýze výskum pozostával z dvoch fáz, nakoľko nadväzuje na platnú koncepciu rozvoja cestovného ruchu v meste Prievidza.

Prvou fázou bol desk-research, v rámci ktorého sme analyzovali strategické dokumenty, koncepcie, politiky, smernice a všeobecne záväzné nariadenia z hľadiska toho, ako reflektujú tému cestovného ruchu alebo kde sa v nich otvára priestor pre vytváranie a implementáciu odporučených opatrení vyplývajúcich z platnej koncepcie.

Okrem toho sme analyzovali štatistické údaje o počtoch obyvateľov, návštevníkov, ubytovacích zariadení, prenocovaní, gastronomických prevádzok a i. z Mestského úradu v Prievidzi a Štatistického úradu SR.

V druhej fáze sme v období október – december 2020 zrealizovali 21 individuálnych kvalitatívnych rozhovorov so zástupcami a zástupkyňami samosprávy, mimovládnych organizácií, kultúrnych, športových a spoločenských organizácií a podnikateľských subjektov. Kvalitatívne rozhovory boli zamerané na preskúmanie viacerých tém, ktoré by mohli mať vplyv na rozvoj cestovného ruchu v meste Prievidza a úlohu samosprávy a oblastnej organizácie cestovného ruchu v tomto procese.

Pre kvalitatívny výskum sme naplánovali jednu fókusovú skupinu so zástupcami podnikateľov v cestovnom ruchu, ktorú sme však nemohli zrealizovať vzhľadom na lockdown a opatrenia spojené s pandémiou COVID-19.

1.1 ANALÝZA STIMULAČNÝCH FAKTOROV (VŠEOBECNÉ PODMIENKY A SPOLUURČUJÚCE TRENDY CR)

Východiskové stimulačné faktory vytvárajú pre cestovný ruch základné predpoklady dobre postavenej stratégie ďalšieho rozvoja mesta ako destinácie. Dobre nastavená politika mesta vychádzajúca z platných strategických a koncepcčných dokumentov, berúc do úvahy aktuálne trendy v cestovnom ruchu, je stimulom pre ich úspešnú implementáciu do života mesta.

V priebežnom vyhodnotení koncepcie rozvoja cestovného ruchu v meste Prievidza na programovacie obdobie 2017 – 2022 s výhľadom do roku 2027, analyzujeme zapracovanie jednotlivých výstupov a odporúčaní vyplýva-

júcich z tohto dokumentu do platných politík, strategických a koncepcných materiálov mesta Prievidza. V novom programovacom období definujeme dôležité dokumenty a projekty ako na miestnej, tak i na regionálnej a národnej úrovni, v ktorých by sa mala byť téma rozvoja cestovného ruchu v meste Prievidza zapracovaná.

1.1.1 VÝCHODISKOVÉ DOKUMENTY

Mesto Prievidza, ako každé iné mesto, si vytvára politiky, v ktorých definuje priority rozvoja v rôznych oblastiach a opatrenia, ako tieto priority naplňať. K základným politikám Prievidze vplývajúce na rozvoj cestovného ruchu patrí **PROGRAM ROZVOJA MESTA PRIEVIDZA (2016 – 2023)**, **KONCEPCIA ROZVOJA CESTOVNÉHO RUCHU V MESTE PRIEVIDZA (2017 – 2023)** a **KOMUNITNÝ PLÁN SOCIÁLNYCH SLUŽIEB (2018 – 2020)**, **STRATÉGIA ROZVOJA PRÁCE S MLÁDEŽOU V MESTE PRIEVIDZA DO ROKU 2023**, **AKČNÝ PLÁN PRE TRANSFORMÁCIE UHOĽNÉHO REGIÓNU HORNÁ NITRA** a všeobecne záväzné nariadenia (VZN), ako právna norma vydávaná orgánom samosprávy vo veciach územnej samosprávy a prenesenej štátnej správy, ktorá je všeobecne záväzná pre všetky osoby a subjekty pôsobiace na území mesta Prievidza.

V dokumente **PROGRAM ROZVOJA MESTA PRIEVIDZA (2016 – 2023)** je pre stratégiu rozvoja mesta definovaný spoločný cieľ zameraný na zvyšovanie životnej úrovne a kvality života obyvateľstva mesta a zlepšovanie podnikateľského prostredia v meste. Snaha mesta vytvoriť priaznivejšie podnikateľské a investičné prostredie predstavuje z pohľadu cestovného ruchu nielen nové príležitosti

pre zlepšenie konkurenčných podmienok pre podnikanie, obchod a služby v meste, ale i vytvorenie vhodných podmienok pre rozvoj cestovného ruchu v meste a okolí.

Prehodnotenie pravidiel regulujúcich čas predaja v prevádzkach na území mesta pomôže rozšíriť ponuku stravovacích služieb a zábavy nielen pre obyvateľov, ale predovšetkým pre klientelu neďalekých Bojníc, čo pomôže k zvýšeniu tržieb miestnych podnikateľov, ktorí sa tak flexibilnejšie dokážu prispôsobiť dopytu na trhu cestovného ruchu.

Vytváraním podmienok na podnikanie a rozvoj konkurencie efektívnejším prevádzkovaním trhovísk a organizovaním príležitostných trhov sa posilňuje motivácia lokálnych remeselníkov a predajcov systematicky participovať na tvorbe regionálnej značky lokálnych produktov.

Podpora poskytovania ubytovacích kapacít v cestovnom ruchu a aktívnejší výber daní za ubytovanie by mali priniesť pozitívnu bilanciu v podobe zvýšeného príjmu mesta. Základnou podmienkou kvalitného manažmentu destinácie by mal byť spoločný marketingový plán s jasnými cieľmi a kompetenciami jednotlivých partnerov vytvárajúcich ponuku destinácie Horná Nitra. V danom pláne by sa malo systematicky pristúpiť k marketingovým a propagačným aktivitám v cestovnom ruchu v spolupráci s ostatnými mestami a obcami Hornej Nitry, osobitne s neďalekými Bojnicami.

Deklarovanie podpory tvorby nových pracovných miest rozšírením a dobudovaním priemyselných zón na území mesta prináša pre mesto ďalšiu výzvu, ako sa vysporiadať s novou vlnou pracovnej mobility prichádzajúcej za prácou z tretích krajín, a jej integrovanie do života mesta s ohľadom na kvalitné sociálne služby, vzdelávanie a rozvoj kultúrnej a informačnej infraštruktúry. Pracovná a vedomostná mobilita sa dostáva do pozornosti ako nová cieľová skupina s podobnými potrebami – byť dobre informovaná, využívať služby a infraštruktúru mesta, navštevovať podujatia ako hociktorý návštevník mesta a regiónu prichádzajúci sem za zábavou a oddychom.

Skvalitňovanie dopravnej infraštruktúry je podmienené urýchlením dobudovania rýchlostnej cesty R2 a napojenia mesta na diaľničnú sieť. To je aj predpokladom úspešného plnenia **Akčného plánu transformácie regiónu horná Nitra**, ktorý by mal zabezpečiť transformáciu ekonomiky regiónu.

Pomoc mesta pri rozšírení možnosti využitia letiska v Prievidzi bola zadefinovaná v programe rozvoja ako jedno z opatrení skvalitňovania dopravnej infraštruktúry. Modernizáciou prístavacej dráhy v minulom roku súkromným investorom sa otvorili možnosti pre privátnu dopravu a biznis lety. Zmodernizované letisko so štatútom medzinárodného letiska s nepravidelnou dopravou vytvára nové príležitosti nielen pre obchod a nové investície, ale i novú podporu cestovného ruchu na Hornej Nitre.

www.zelenybicykel.sk

Budovanie novej cyklotrasy medzi Prievidzou a Bojnícami mesto považuje za základ pre ďalšie investície do cyklistickej infraštruktúry v meste a blízkom regióne. Súčasťou projektu je aj vybudovanie prvkov doplnkovej cyklistickej infraštruktúry, ako sú odpočívadlá, cyklostojany na odloženie bicyklov a oddychové priestory, čo zvyšuje nielen prepravnú kapacitu nemotorovej dopravy v meste, ale i celkovú atraktivitu mesta pre rekreačné účely.

Príležitosťou na rozvoj spolupráce miest a regiónov dotknutých banskou činnosťou, či jej útlmom na ich území, by mohla byť úspešná realizácia AKČNÉHO PLÁNU PRE TRANSFORMÁCIU UHOLNÉHO REGIÓNU HORNÁ

NITRA.

Udržateľné partnerstvá a otvorená samospráva otvára priestor pre dobré využitie nenávratných finančných príspevkov, dotácií zo štátneho rozpočtu a nadačných schém zameraných na rozvoj mesta a regiónu, ako jednej z podmienok rozvoja cestovného ruchu.

Profilácia mesta Prievidza ako prirodzeného centra regiónu Horná Nitra sa môže realizovať za podmienky investície do kvalitného manažmentu destinácie a postupných krokov cielených na tvorbu jednotnej (korporátnej) identity mesta pozostávajúcej z jednotnej komunikácie, jednotnej vizualizácie a jednotnej kultúry založenej na histórii a tradíciách mesta a regiónu.

KONCEPCIA ROZVOJA CESTOVNÉHO RUCHU V MESTE PRIEVIDZA (2017 – 2023) nadväzuje na ciele, nástroje a navrhnuté opatrenia prijaté v programe rozvoja mesta. Taktiež definuje východiska rozvoja cestovného ruchu v meste, ponuku, konkurenčnú výhodu mesta ako destinácie, organizáciu a ľudské zdroje, marketingovú komunikáciu a odporúčania pre vybrané oblasti cestovného ruchu. Pre interpretáciu podmienok pre rozvoj cestovného ruchu sú dôležité vybrané VZN mesta Prievidza.

Zodpovednosť zamestnancov samosprávy, keď význam ich postojov a prejavov má značný potenciál ovplyvňovať verejnú mienku a imidž mesta nielen voči obyvateľom, ale i návštevníkom mesta, čo je z pohľadu rozvoja cestovného ruchu pomerne dôležitý faktor.

AKČNÝ PLÁN PRE TRANSFORMÁCIE UHOĽNÉHO REGIÓNU HORNÁ NITRA, ktorý bol pripravený ako súčasť projektu Transformácia uhoľného regiónu horná Nitra, ktorý dodáva spoločnosť PwC pre Úrad podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu a Trenčiansky samosprávny kraj, a ktorý je financovaný Európskou komisiou. Projekt začal 17.10.2018 na úvodnom stretnutí, ktoré sa konalo v Trenčíne. Projekt začal analýzou súčasného stavu regiónu horná Nitra v súvislosti s transformáciou z uhoľnej ekonomiky. V súčasnosti je potrebné venovať tomuto dokumentu zvýšenú pozornosť, nakoľko správne nadefinované prioritné oblasti, strategické ciele a z nich vyplývajúce opatrenia budú pre budúcnosť mesta, jeho rozvoj a s ním súvisiace efektívne čerpanie finančných prostriedkov rozhodujúce.

V akčnom pláne je jasne definovaná potreba regiónu stavať na tradícii cestovného ruchu, predovšetkým v nadväznosti na kúpeľníctvo s prepojením na banskú tradíciu a iné voľnočasové aktivity v regióne, na ktoré má mesto Prievidza všetky predpoklady a sú obsiahnuté aj v Programe rozvoja mesta Prievidza (2016 – 2020).

Jeden zo štyroch pilierov akčného plánu, ktorý je zameraný na ekonomiku, podnikanie a inovácie, má viacej priorít, z ktorých Priorita II.5 Podpora cestovného ruchu má zadané Opatrenie II.5.1 Rozvoj cestovného ruchu v nadväznosti na tradíciu regiónu a Opatrenie II.5.2 Rozvoj infraštruktúry cestovného ruchu v regióne, ktoré sú v súlade s platnou koncepciou mesta pre cestovný ruch a vytvára reálne predpoklady na prípravu a realizáciu rozvojových projektov v Prievidzi v partnerstve miest Trenčianske-

ho samosprávneho kraja. Aby mohlo byť mesto Prievidza v tomto projekte Transformácie uholného regiónu Horná Nitra úspešné, potrebuje dostatok kvalitných projektových manažérov a podporu vedenia mesta v celom procese prípravy a realizácie.

Pred vedením mesta stojí v súčasnosti historická šanca zapojiť sa do celkového procesu **národnej konzultácie k eurofondom pre nové programovacie obdobie na roky 2021 – 2027**. Pripomienky predstaviteľov samospráv, inštitúcií, podnikateľského sektora i mimovládnych organizácií, ktoré majú bohaté skúsenosti priamo z terénu a jasnú víziu ako investovať eurofondy v rokoch 2021 -2027, pomôžu nastaviť Partnerskú dohodu tak, aby boli čo najlepšie zohľadnené potreby Slovenska a výzvy, ktorým budú čeliť samosprávy v najbližšej dekáde s cieľom zásadným spôsobom zlepšiť život svojich obyvateľov a posunúť sa o veľký kus dopredu.

Medzi dokumenty, ktoré budú na národnej úrovni priamo aj nepriamo ovplyvňovať oblasť cestovného ruchu, patrí pripravovaná **Stratégia rozvoja udržateľného cestovného ruchu do roku 2030 a Marketingová stratégia cestovného ruchu v SR na roky 2021 – 2025** a pripravovaná novela **Zákona o podpore cestovného ruchu č. 91/2010 v znení dodatkov, s účinnosťou od 28.11.2020**.

ODPORÚČANIA:

- Nechať si dostatočný časový priestor na verejné predstavenie a prerokovanie dôvodov, východísk, princípov a cieľov zámeru tvorby nového Územného plánu mesta Prievidza.
- V strategických dokumentoch, ako aj v prioritách mesta venovať pozornosť nielen infraštruktúrnemu rozvoju mesta a zlepšovaniu socioekonomickej situácie, ale aj téme

sociálnej súdržnosti a budovaniu vzťahov medzi rôznymi skupinami obyvateľov.

- Otvorene s aktívnymi občanmi diskutovať o budúcej podobe projektov v kraji, ktoré by sa mali realizovať z eurofondov v novom programovom období v rokoch 2021 – 2027.
- Informovať občanov o výstupoch z pracovných stretnutí v regióne a o jednotlivých krokoch a súvislostiach vedúcich k vytvoreniu Integrovannej územnej stratégie pre budúce programové obdobie 2021 – 2027, ktorá bude zahŕňať aj ich požiadavky.
- Investícia do ľudských zdrojov – kvalitný projektový tím pre prípravu a realizáciu veľkých rozvojových projektov pre mesto.
- Politická odvaha a podpora mestského zastupiteľstva a vedenia mesta realizovať náročné niekoľkoročné projekty vo vzájomne výhodnom partnerstve s okolitými mestami a obcami Hornej Nitry.

1.1.2 TRENDY

Aktuálna situácia vo svete a nové trendy v cestovnom ruchu sú ďalším dôležitým stimulačným faktorom pre organizáciu zabezpečujúcu destinačný manažment, aby ako hostiteľské mesto spoločne s verejnosťou a návštevníkmi využili všetky možnosti na vytvorenie katalyzátora pozitívnych zmien.

Cestovný ruch sa po vypuknutí pandémie COVID-19 v marci 2020 stal jedným z najviac zasiahnutých odvetví. Pre destinácie, ktoré sú vo veľkej miere závislé od cestovného ruchu, to malo devastačné následky. Obmedzenie cestovania prinieslo popri všetkých negatívach aj nové príležitosti, ako tráviť voľný čas a dovolenku doma. Obyvatelia jednotlivých miest si zrazu uvedomili, nakoľko sú ich

mestá vybavené pre voľnočasové aktivity, pobyt v prírode a relax. Začali mesto vnímať viac z pohľadu návštevníka.

Cestovný ruch je v súčasnosti ovplyvnený trendom smerujúcim k postupnému preklápaniu masového turizmu k turizmu postavenému na plnení individuálnych potrieb návštevníkov formou zážitkového poznávania destinácie. Nové technológie a éra internetu nám umožňuje v pohodlí domova si vybrať z globálnej ponuky destinácií na základe spôsobu, akým sa destinácia prezentuje, a autentických produktov, ktoré ponúka.

Trh cestovného ruchu sa stal veľmi citlivý na kvalitu prostredia, v ktorom sa cestovný ruch realizuje. To spôsobilo zmenu spotrebiteľskej orientácie smerom k destináciám, ktoré ponúkajú niečo odlišné, nezvyčajné a lepšie integrované s prostredím, a smerom k novým kultúram a životným hodnotám. Obmedzenie cestovania prinieslo zmenu aj v správaní vlastných obyvateľov. Na základe krízových obmedzení sa začali pozeráť na vlastnú krajinu a bydlisko viac očami návštevníka, nakoľko im táto situácia priniesla nové príležitosti trávenia voľného času v okolí svojho bydliska, a z pocitu väčšej bezpečnosti trávili dovolenku vo svojej krajine. To spôsobilo zmenu spotrebiteľskej orientácie smerom k destináciám, ktoré ponúkajú dostatočný priestor pre realizáciu rôznorodých aktivít v bezpečnom prostredí, a dávajú príležitosť pre integráciu návštevníka s prostredím smerom k novým kultúram a životným hodnotám. Vzhľadom na bezpečnostnú situáciu vo svete sa predpokladá, že stále porastie podiel domácich návštevníkov. Čo sa týka zahraničného návštevníka, ten bude jednoznačne vyhľadávať pokojnú, nepreludnenú a bezpečnú destináciu, za ktorú mesto Prievidza považujeme.

ODPORÚČANIA:

- Identifikovať oblasti, na ktorých je možné budovať identitu mesta – ako osloviť obyvateľov, čo im ponúknuť, aby mali nielen uspokojivé životné podmienky, ale aby sa cítili rešpektovanými obyvateľmi mesta.
- Podpora a investovanie do projektov edukačno-zábavného charakteru, ktoré budú využívať rovnako obyvatelia z regiónu i cudzinci.
- Využívanie nových trendov individuálnej turistiky a pripravovať ponuku, ktorá je celoročne prístupná.

1.2 ANALÝZA PONUKOVÝCH LOKALIZAČNÝCH FAKTOROV

Potenciál ponuky spracovaný do základných piatich pilierov v Koncepcii rozvoja cestovného ruchu v meste Prievidza (2017-2023) založených na priemyselno-kultúrnom dedičstve a architektúre, historických sakrálnych pamiatkach, kultúre a kultúrnom dedičstve, športe a rekreácii a gastroturistike vytvára priestor pre rozvoj tematického, kultúrno-poznávacieho a rekreačného cestovného ruchu.

Expo banských strojov na povrchu nastupište

Celkový prehľad lokácii

Podmienkou úspešnej realizácie je zamerať sa na jeden, prípadne dva piliere, ktoré majú podporu v politike mesta a najväčšiu šancu na realizáciu prostredníctvom plánovaných projektoch v rámci integrovanej územnej stratégie regiónu.

Priemyselno-kultúrne dedičstvo a architektúra

Príležitosť pre rozvoj cestovného ruchu prostredníctvom využitia potenciálu banskej histórie v regióne smeruje k tematicky najvýraznejšiemu pilieru Priemyselno-kultúrneho dedičstva a architektúry definovanom v Konceptii cestovného ruchu v meste Prievidza. Región podľa Akčného plánu – Transformácie uhoľného regiónu Horná Nitra dostáva

Baňa cigel parkovisko

novú príležitosť stavať na banskej tradícii a ponúknuť v tejto súvislosti nové turistické atrakcie využitím potenciálu konverzie industriálnych areálov, ako aj transformácie dopadov banskej činnosti na turistické využitie.

Revitalizácia areálu Hornonitrianskeho banského skanzenu baňa Cigel bola zaradená medzi indikatívne projektové zámery v akčnom pláne, čím vytvára reálnu príležitosť na získanie financií pre vybudovanie národnej atrakcie v podobe edukačno-zábavného centra s konkurenčnou výhodou v rámci celého Slovenska. Aj keď umiestnenie skanzenu je mimo mesta, vytvára nové príležitosti tematického prepojenia s ďalšími objektami lokalizovanými priamo v meste Prievidza. Vzácný objekt Rušňového depa a budova bývalého banického učilišťa s funkciou kreatívneho centra a retro múzea sa tematicky prepája s jedinečnosťou architektúry sídliska Píly s grafitovou výzdobou z 50-ich rokov. Dobře spracovaný projekt zahrňujúci tieto objekty priemyselno-kultúrneho dedičstva a architektúry s možnosťou prepojenia na regionálne návštevnícke centrum (TIC) s komerčnými službami v budove prvej pošty z konca 19 st. by mohli vytvoriť pre mesto Prievidzu a hornú Nitru konkurenčnú výhodu pred ostatnými regiónmi Slovenska. Využitie konverzie industriálnych areálov a území postihnutých banskou činnosťou v cestovnom ruchu, ktoré je jedným z hlavných opatrení Akčného plánu – Transformácie uhoľného regiónu horná Nitra, môže naštartovať rast cestovného ruchu, čo prispeje k ekonomickej transformácii a diverzifikácii regiónu hornej Nitry.

ODPORÚČANIA:

- Podpora flagship projektov (FP) pripravených Hornonitrianskymi baňami Prievidza, a. s. (Revitalizácia areálu bane Cigel na zariadenie cestovného ruchu)

a Rekonštrukcia rekreačného zariadenia Púšť na komplexné zariadenie cestovného ruchu) v rámci integrovaných územných stratégií pre nové Programovacie obdobie.

- Z začať pripravovať koncepciu jednotnej (korporátnej) identity mesta Prievidza so zameraním na pilier Priemyselno-kultúrneho dedičstva a architektúry definovanom v koncepcii cestovného ruchu v meste Prievidza.

Historické pamiatky

V platnej koncepcii sme zadefinovali medzi jeden z pilierov aj historické pamiatky, z ktorých **Piaristický rímskokatolícky kostol Najsvätejšej trojice, Rímskokatolícky Kostol Nanebovzatia Panny Márie a Rímskokatolícky Kostol sv. Bartolomeja** mali potenciál byť zahrnuté do kultúrnej ponuky mesta. Predpokladom bolo, že budú vo vybranom čase otvorené pre verejnosť s možnosťou odborného výkladu pre návštevníkov. Nakoľko prebehli rokovania zástupcov mesta a cirkvi ohľadne sprístupnenia kostolov aj pre bežných návštevníkov mimo oficiálnych obradov a neprišlo k spoločnej dohode, ostávajú tieto tri národné pamiatky do budúcnosti len ako príležitosť rozšíriť ponuku v cestovnom ruchu a zvýšiť tak aj jeho atraktivitu z pohľadu návštevníka.

ODPORÚČANIA:

- Označiť historické pamiatky viacjazyčnými tabuľami s QR kódmi, ktoré poskytnú dostatok informácií o týchto objektoch v čase, keď sú pre návštevníka neprístupné.
- Spracovať objekty štyroch pamiatok, Mariánskeho stĺpu, Trojičného stĺpu, Sochy sv. Jána Nepomuckého a Sochu sv. Floriána do podoby virtuálnej prehliadky a používať ich

na zviditeľňovanie histórie mesta a zvyšovanie povedomia občanov a návštevníkov o významnej histórii mesta prostredníctvom mobilných aplikácií.

Kultúra a kultúrne podujatia

Kultúra a kultúrne podujatia tvoria najtradičnejší pilier, z ktorého vychádza ponuka Prievidze ako kultúrneho centra hornej Nitry. Tradícia v organizovaní kultúrnych podujatí pre obyvateľov sa stáva stále viac zaujímavá pre návštevníkov z bližšieho i vzdialenejšieho okolia. Pre rekreantov z neďalekých Bojnických kúpeľov sú tieto podujatia spretrením ich pobytu, čo vytvára dobrý predpoklad vzájomne výhodnej spolupráce medzi Prievidzou a Bojniciami na tvorbe spoločnej kultúrnej ponuky.

Prievidzský rínok

Medzi nové podujatia, ktoré mesto Prievidza v období od roku 2017 pripravila a zrealizovala, bol nový príležitostný trh PRIEVIDZSKÝ RÍNOK, ktorý je spojený s oslavou prievdzských hodov, tradične prebiehajúcich počas letnej sezóny v auguste. Podujatie zorganizovali v roku 2018 prvý raz ako súčasť tradičného BANÍCKEHO JARMOKU, a stretlo sa s obrovským úspechom. Podstatou podujatia je ponuka a prezentácia domácich, teda prievdzských gastronomických pochúťok (bôbová kaša – Prievidžania v histórii pestovali zaujímavú strukovinu – bôb a preto sa dodnes traduje, že sú „Bôbari“) a predaj remeselných výrobkov predovšetkým domácich remeselníkov a ľudových umelcov. Podujatie v minulom roku organizovali už samostatne vo väčšom rozsahu na Námestí slobody s rôznymi zaujímavými sprievodnými aktivitami. Mesto zapojilo aj miestnych podnikateľov, majiteľov kaviarní a prevádzok v okolí námestia, ktorým ponúklo možnosť predávať tovar v stánkoch na námestí, čo sa stretlo s veľkým záujmom (kaviarne s kávou a nápojmi, prievdzská pirôžkáreň s domácimi pirôžkami, pagáčikmi a iným pečivom, prievdzská donut výrobňa a pod). Keď-

že dva roky po sebe bolo organizované toto podujatie cez OOCR zo štátnej dotácie, ktorá nie je nárokovateľná, vedenie mesta sa rozhodlo, vzhľadom na úspech podujatia medzi návštevníkmi, zaradiť Prievidzsky rínok ako mestské podujatie aj do Všeobecne záväzného nariadenia (č. 6/2016 o podmienkach predaja výrobkov a poskytovania služieb na trhovách miestach na území mesta Prievidza) ako nový príležitostný trh. Tým sa zabezpečila udržateľnosť tejto aktivity. Do organizácie podujatia mesto zainteresovalo miestne akčné skupiny, farmárov, pestovateľov, organizácie a inštitúcie pracujúce v oblasti miestnej kultúry a pod.

Deň Prievidze

Druhým úspešným podujatím sa stalo multizánrové podujatie DEŇ PRIEVIDZE pripravené pri príležitosti Svetového dňa cestovného ruchu 28. septembra 2019. Viaceré inštitúcie si v minulom roku pripomínali okrúhle výročia. Mesto ich prizvalo k spolupráci na základe toho, že prievidzská ZUŠ Ladislava Stančeka si pripomínala 80. výročie. V predvečer podujatia pripravila škola koncert z jeho diela ako jej zakladateľa. SAD v Prievidzi si pripomínala tiež výročie, a tak mesto v spolupráci s ňou pripravili prezentáciu niekoľkých autobusov, od historických až k súčasným s tým, že pointou bolo spojenie cestovania a spoznávania nových destinácií autobusovou dopravou. Centrum voľného času malo tiež výročie – ako sprievodné podujatie pripravili výstavu z fotografickej tvorby žiakov na tému najzaujímavejšie miesta a atraktivity Prievidze a okolia a pod. Podujatie sa tiež konalo na Námestí slobody, súčasťou boli vystúpenia rôznych súborov a skupín (hudobných, tanečných a pod.) pôsobiacich v meste Prievidza. Na organizácii obidvoch nových podujatí participovala aj Turisticko-informačná kancelária – okrem organizačných vecí sa podieľali aj na prezentácii a prenose informácií o podujatiach, výlepe plagátov a informačných nosičov či predajom drobných suvenírov a publikácií – napr. Prievidzský občasník, časopis o histórii a súčasnosti Prievidze, ktorý je zaujímavý nie-

len pre lokálpatriotov, ale aj návštevníkov Prievidze. Za podmienky, že tieto podujatia budú mať charakter pravidelne sa opakujúcich podujatí a tematicky zostanú zamerané na tradíciu baníctva a lokálnych remesiel, sa môžu stať vhodným doplnením hlavného piliera Priemysel-kultúrne dedičstvo a architektúra, ktorý má najlepšiu podporu v regionálnych stratégiách.

Galéria Jablň

Jedným z projektov, ktorý vzniká v Prievidzi aj z iniciatívy občianskych aktivistov SPOLU SME PRIEVIDZA, je Galéria Jablň.

GALÉRIA JABLOŇ je výsledkom postupne realizovaného projektu budovania priestoru pre rozvoj kreatívneho priemyslu v budove bývalého učilišťa s novým multifunkčným využitím ako kultúrno-spoločenského a kreatívneho centra pre obyvateľov a návštevníkov mesta Prievidza.

Snahou autorov je oživiť život v meste, podporiť verejnoprospešné aktivity a dať priestor výnimočným ľuďom, zoskupeniam a podujatiam. Spolupráca s lokálnou komunitou, prevádzkami a organizáciami v okolí dáva potenciál vyplniť medzeru v ponuke cestovného ruchu nielen o lokálne produkty miestnych organizácií a podnikateľov, ale i o edukačno-zábavný aspekt retro expozícií MÚZEA VTEDY.

Súčasťou GALÉRIE JABLOŇ je aj MÚZEUM VTEDY, kde sa postupne vo viacerých etapách vytvárajú expozície z čias česko-slovenského socializmu (50.-90. roky) a v retro štýle majú pripomínať návštevníkom predmety a spôsob života našich prarodičov a rodičov. Zámer dostať časť exteriéru Prievidze do interiéru (pivničných priestorov) budovy bývalého učilišťa návštevníkom pomôže interaktívnym spôsobom spoznať cez makety vybratých ulíc a budov ich históriu spojenú s významnými osobnosťami Prievidze.

Téma retro je vo svete veľmi populárna a mohla by vhodne dopĺňať ponuku zameranú na tradíciu baníctva spojenú s obdobím socializmu, kedy Prievidza zažila najdynamic-

Miniatúry banských miest - slovenská banská cesta

kejší rozvoj. Sídliisko Píly s jedinečnými grafitami je takisto s témou života rodín baníkov úzko prepojená.

Rozvoj kultúry, voľnočasových, športových a rekreačných aktivít súvisí nielen so zvyšovaním atraktivity regiónu pre miestnych obyvateľov, ale je úzko prepojený aj na rozvoj cestovného ruchu v regióne a je prioritou zameranou na zlepšenie kvality života obyvateľov a spoločenskej revitalizácie v akčnom pláne transformácie.

ODPORÚČANIA:

- Podporovať podujatia zamerané na miestne tradície, kultúru a originalitu ich prezentácie.
- Vypracovať spoločnú stratégiu pre kultúru a cestovný ruch, nakoľko kultúra tvorí hlavnú ponuku v cestovnom ruchu a zároveň majú aj spoločnú propagáciu.
- Podporovať lokálnu produkciu kultúrnych podujatí.
- Vybudovanie mestského kultúrneho múzea využívajú

bohatú zbierku artefaktov dokumentujúcu bohatú históriu Prievidze.

Šport a športové podujatia

Rozvoj nielen kultúry, ale i voľnočasových, športových a rekreačných aktivít súvisí so zvyšovaním atraktivity regiónu pre miestnych obyvateľov, ale je aj úzko prepojený s rozvojom cestovného ruchu v regióne a je prioritou zameranou na zlepšenie kvality života obyvateľov a spoločenskej revitalizácie je zadefinované ako jedno z opatrení v akčnom pláne. Športová infraštruktúra je v meste budovaná hlavne pre športové a voľnočasové vyžitie vlastných obyvateľov. V posledných rokoch mesto postupne investuje do športovej infraštruktúry v podobe väčšej rekonštrukcie Futbalového štadióna Prievidza, čiastočných rekonštrukcií Športovej haly Prievidza a Zimného štadióna Prievidza, ktoré aktívne využívajú obyvatelia mesta a blízkeho regiónu. V súčasnosti sa pripravuje rekonštrukcia Krytej plavárne Prievidza.

Štandardnú ponuku športových aktivít v meste dopĺňajú nielen nové golfové ihriská neďaleko Prievidze v Sebedraží a v Koši, ale i v meste celoročne otvorený minigolf, ktorý vytvára priestor pre šport i voľnočasovú zábavu pre širokú verejnosť. Prievidzský golf sa nachádza v prekrásnom prostredí mestského parku s vybudovanou infraštruktúrou a s výhľadom na Bojnický zámok a letisko.

Počas zimného obdobia mesto pravidelne inštaluje v centre prenosnú ľadovú plochu, ktorá je výborným oživením centra mesta a centrálnym bodom stretávanie sa aktívnych ľudí so záujmom o korčuľovanie.

Novobudované cyklotrasy sa stavajú pridanou hodnotou voľnočasových priestorov s cieľom vzájomne výhodného spojenia záujmových bodov návštevníkov Prievidze a blízkeho okolia Hornej Nitry.

Najúspešnejšie športové podujatia, ktoré by mohli byť využívané v rámci ponuky pre návštevníkov mesta, sú extrali-

gové zápasy Volejbalového klubu OSMOS Prievidza a Basketball clubu Prievidza (BC Prievidza), ktoré vedia aj vďaka kvalitnému manažmentu klubu prilákať do mesta viac návštevníkov a prezentovať Prievidzu ako aktívne mesto so športovým zázemím. Zimný štadión Prievidza býva pravidelne raz do roka hositeľom zaujímavého podujatia, ktoré organizuje Združenie technických a športových činností Bojnice s podporou miest Prievidza a Bojnice. Predstavuje svet modelárstva na podujatí, ktoré si za posledné roky získalo veľký počet fanúšikov modelov lietadiel, vláčikov, modulových koľajísk, vojenskej techniky a dobovej výstroje a výzbroje Klubu vojenskej histórie, a stalo sa tak jedným z dôvodov, prečo sa oplatí navštíviť Prievidzu.

ODPORÚČANIA:

- Rozširovanie infraštruktúry cyklotrás pre zvýšenie mobility návštevníkov Hornej Nitry.
- Zahrnutie dlhodobých dobrých výsledkov basketbalových a volejbalových klubov do oficiálnej prezentácie a propagácie s cieľom prezentovať tradíciu vo výchove úspešných športovcov.
- Rozšíriť športovú ponuku mesta aj pre návštevníkov a viacej zviditeľňovať miesta pre voľnočasové aktivity aj v propagačných materiáloch mesta.

1.3 ANALÝZA REALIZAČNÝCH FAKTOROV (DOPRAVA, KOMUNIKÁCIE, SLUŽBY)

Rozhodujúcimi realizačnými faktormi rozvoja ponuky v regióne Horná Nitra pre oblasť cestovného ruchu je

Mapa: predajné miesta jednorazových parkovacích kariet

1. PNS Ulica M. Mláka
2. Sídlo TSMPD s. r. o., Kolovská 1
3. Turisticko-informačné kancelária mesta Prievidza
4. PNS Dlhá ulica

Zdroj: www.parkovanieprievidza.sk

rozširovanie súvisiacej infraštruktúry, čo zahŕňa budovanie nových ciest, cyklotrás a turistických chodníkov a ich prepájanie, revitalizáciu území po banskej činnosti a ich premenu na rekreačné využitie (Akčný plán transformácie regiónu horná Nitra). Koncentrácia ubytovacích a stravo-

vacích služieb, vybavenosť a turistické informácie určujú potenciál úspešnosti realizačného faktoru.

Služby

Od **ubytovacej kapacity** a počtu prenocovaní sa odvíja jeden z hlavných príjmov mesta z cestovného ruchu. Aby sme lepšie pochopili krivku vývoja ubytovacej kapacity a vybratej dane z ubytovania, sledovali sme obdobie 2012-2016, ktoré je uvedené v Konceptii rozvoja cestovného ruchu v meste Prievidza, a stav od platnosti koncepcie za obdobie 2017-2020.

Pri porovnaní vývoja počtu prenocovaní v rokoch 2017-2019 je vidieť, že v prvých dvoch rokoch nastal výraznejší pokles, ktorý bol spôsobený zánikom dvoch ubytovní, a to Ubytovne Hornonitrianskych baní Prievidza a Penziónu Villa sv. Tereza. V roku 2019 návštevnosť ubytovacích kapacít znova vzrástla. Oproti roku 2016 pribudlo v meste celkovo do konca roka 2020 15 nových lôžok, ale i napriek zvýšenej kapacite lôžok sa nepodarilo dosiahnuť stav vybratej dane z roku 2012.

Tabuľka počtu prenocovaní a vybratej dane v období 2012 – 2016

Rok	Sadzba/ Prenocovanie	Počet prenocovaní	Vybratá daň
2012		32.676	29.990,25 €
2013		29.224	26.355,00 €
2014	1,-€	29.363	25.784,00 €
2015		34.927	32.086,00 €
2016		19.211	22.037,75 €

Tabuľka počtu prenocovaní a vybratej dane v období 2017 – 2020

Rok	Sadzba/ Prenocovanie	Počet prenocovaní	Vybratá daň
2017		18.501	26.602 €
2018		17.717	20.592 €
2019	1,-€	23.433	21.482 €
2020 *		7.920	7.132 €

2017		18.501	26.602 €
2018		17.717	20.592 €
2019	1,-€	23.433	21.482 €
2020 *		7.920	7.132 €

*k 31.8.2020

Ubytovacie zariadenia v Prievidzi v roku 2017

Druh ubytovacieho zariadenia	Počet	Počet lôžok spolu
Hotel	2	108
Garni hotel	1	60
Penzión	8	179
Turistická ubytovňa	1	84
Spolu	12	431

Ubytovacie zariadenia v Prievidzi v roku 2020

Druh ubytovacieho zariadenia	Počet	Počet lôžok spolu	prírastok/ úbytok 2017/2020 ubytovacie zariadenia	prírastok/ úbytok 2017/2020 lôžka
Hotel	3	162	+1	+54
Garni hotel	0	0	-1	-60
Penzión	6	129	-2	-50
Turistická ubytovňa	3	135	+2	+51
Internát	1	20	+1	+20
Spolu	13	446	+1	+15

Pokles počtu prenocovaní v priebehu roku 2020 bol ovplyvnený pandémiou COVID-19, kde prišlo k rýchlemu poklesu dopytu a nárastu nezamestnanosti. Vzhľadom na vyvíjajúci sa charakter situácie však stále ešte nevieme odhadnúť celkový vplyv pandémie COVID-19 na ubytovacie služby spojené z poklesom prenocovaní.

Gastronómia a stravovacie služby majú dôležité miesto v cestovnom ruchu, pretože uspokojujú základné potreby návštevníka, ale dávajú príležitosť aj pre rozvoj podnikania

v danej destinácii. V súčasnosti je v Prievidzi možné vybrať z rozmanitej ponuky 116 stravovacích, doplnkových stravovacích a občerstvovacích zariadení.

V porovnaní rokov 2017-2020 klesol celkový počet stravovacích a občerstvovacích zariadení o 13 prevádzok, predovšetkým z radov pizzerií, bistier, barov a kaviarní. Tento úbytok môže mať rôzne príčiny, ale zároveň poukazuje na slabú cieľovú skupinu návštevníkov, ktorí by vyhľadávali Prievidzu ako miesto nočného života a zábavy.

Na druhej strane pribudli 2 jedálne a 9 reštaurácií, v ktorých by mohol vzniknúť potenciál pre posilnenie gastronomickej ponuky regionálnej kuchyne ako jedného z pilierov vytvárajúceho ponuku cestovného ruchu v Prievidzi.

Stravovacie zariadenia v Prievidzi v roku 2017

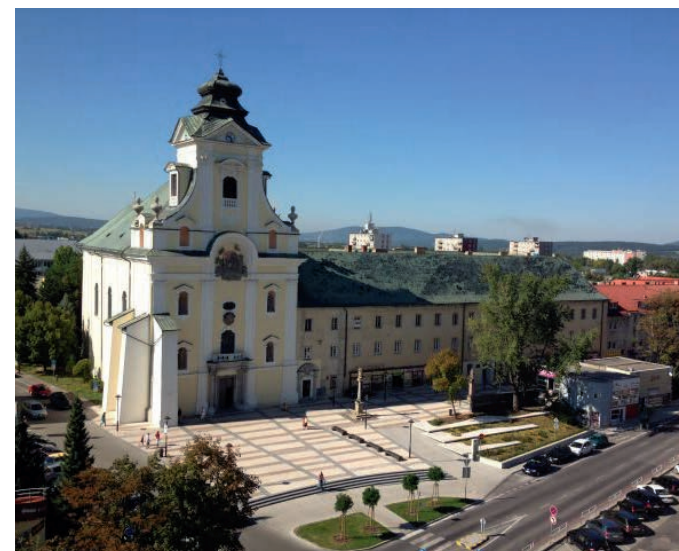
Druh ubytovacieho zariadenia	Počet
Reštaurácia	27
Pizzeria	16
Jedáleň	3
Bistro	12
Bar	18
Piváreň	5
Pub	7
Kaviareň	41
Spolu	129

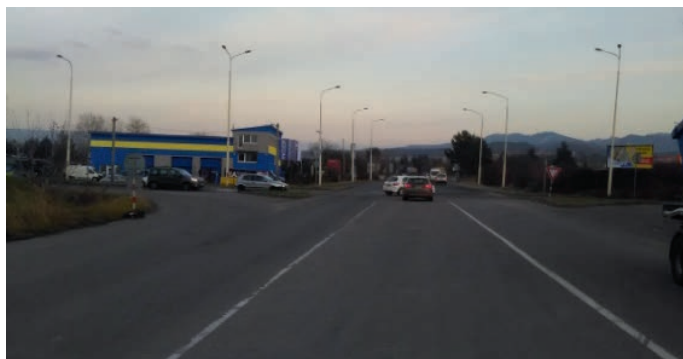
Stravovacie zariadenia v Prievidzi v roku 2020

Druh ubytovacieho zariadenia	Počet	prírastok/ úbytok 2017/2020
Reštaurácia	36	+9
Pizzeria	11	-5
Jedáleň	5	+2
Bistro	7	-5

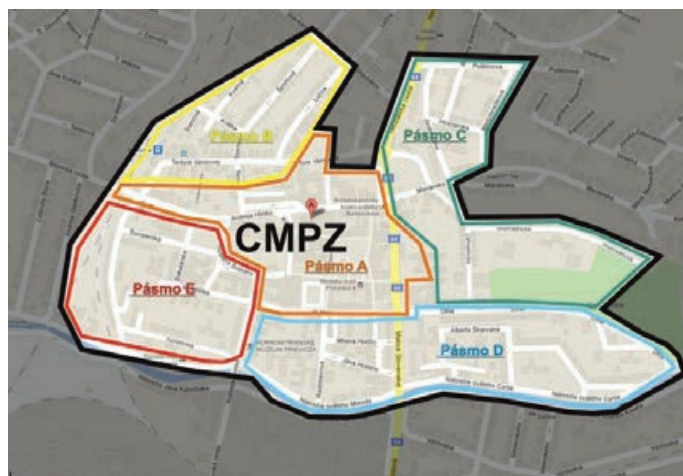
Bar	13	-5
Piváreň	4	-1
Pub	6	-1
Kaviareň	34	-7
Spolu	116	-13

Predpokladom úspešnosti na rozrastajúcom sa trhu gastronomických služieb v Prievidzi je, aby si tieto zariadenia poskytujúce stravovanie a občerstvenie budovali silnú lokálnu značku a povesť podniku, čo v praxi znamená presvedčivý, transparentný a pre hosťa zrozumiteľný projekt, ponuku špeciálnych lokálnych produktov a služieb, ktoré sa tak môžu stať aspektom účinnej propagácie danej destinácie. Toto v Prievidzi zatiaľ chýba. Budúci rok ukáže, ktoré zariadenia prežijú krízovú situáciu spojenú s pandémiou COVID-19. Bude záležať na tom, koľko zariadení sa dokáže vysporiadať s nepriaznivou situáciou a koľko ich ukončí svoju činnosť v rizikovom odvetví a koľko z nich príde s novými inovatívnymi službami pre svojich hostí. Od danej situácie bude závisieť, do akej miery má mesto

podmienky pre vytvorenie transparentnej ponuky lokálnej gastronómie.

Návštevnícka forma parkovania

Doprava

Zníženie hendikepu v doprave a zlepšenie jej infraštruktúry a dostupnosti do regiónu Hornej Nitry je nielen základným predpokladom rozvoja cestovného ruchu v meste Prievidza, ale i východiskom pre úspešnú ekonomickú transformáciu celého regiónu.

Jedným z rámcových cieľov piliera Mobilita a prepojenosť regiónu (Akčný plán transformácie regiónu Horná Nitra) je rozvíjať verejnú dopravu a alternatívne zdroje dopravy, ktoré prispievajú k udržateľnej mobilita. Výstavba infraštruktúry cyklociest a ich prepojenie na prístupné dopravné uzly a statickú dopravu v mestách vytvára predpoklady pre dobrú a bezpečnú mobilitu obyvateľov, ale i návštevníkov regiónu prichádzajúcich sem za oddychom a rekreáciou. Nová cyklotrasa medzi Prievidzou a Bojnícami vytvára vzájomne výhodnú príležitosť pre zdravú mobilitu rekreatantov z Bojníc navštíviť zaujímavé miesta v Prievidzi a do cyklistickej infraštruktúry v meste a blízkom regióne. Rozvoj leteckej dopravy v nadväznosti na modernizáciu letiska v Prievidzi so štatútom medzinárodného letiska s nepravidelnou dopravou vytvára nové príležitosti nielen pre obchod a nové investície, ale i novú podporu cestov-

ného ruchu na Hornej Nitre s prepojením na kúpeľníctvo. Zlepšenie dostupnosti Prievidze prostredníctvom nepravidelných letov, môžu do regiónu priviesť návštevníkov zo zahraničia, a môžu byť tiež využívané veľkými investormi v regióne.

ODPORÚČANIA:

- Podporiť investície do rozširovania bezbariérových jednoduchších ubytovacích zariadení vhodných pre rekreáciu nenáročných aktívnych ľudí, hendikepovaných aktívnych ľudí, ľudí so psími miláčikmi, ktorých je na Slovensku nedostatok a zároveň dotvárajú ponuku k drahším zariadeniam Bojníc.
- Zefektívnenie výberu a kontroly ubytovacej dane.
- Sledovanie príjmov a výdajov za cestovný ruch v rozpočte mesta a využívať ich pre efektívnejší manažment destinácie.
- Motivovať reštaurácie a stravovacie zariadenia k vytvoreniu originálnej ponuky lokálnej Gastronómie a využívať ich pri propagácii mesta ako destinácie.
- Prispôbenie socialistickej architektúry budovy Hotela Magura na retro štýl v kontexte pripravovanej expozície Múzea histórie Prievidze z 60. – 90. rokov minulého storočia v Galérii Jablňoň a sídliska Píly s grafitovou výzdobou socialistického realizmu, ako populárnej témy spojenej s nostalgiou.
- Budovanie novej komplexnej infraštruktúry pre bezpečnú alternatívnu dopravu s dôrazom na environmentálnu zodpovednosť obyvateľov a návštevníkov.
- Dobudovanie cyklotrasy Prievidza – Bojnice ako dôležitej trasy pre mobilitu návštevníkov oboch miest.

2 KONKURENČNÁ POZÍCIA PRIEVIDZE V DESTINÁCII HORNEJ NITRY

Pozícia Prievidze v rámci konkurencie s inými mestami a regiónmi si bude vyžadovať jasnejšie definovanie profilu mesta ako destinácie so špecifickou ponukou zameranou na tradície spojené s baníctvom a prepojenie tejto témy na celý región Hornej Nitry. Pri roztrieštenej štruktúre regiónu, vo vzťahu ku konkurencieschopnosti, bude veľmi ťažké dosiahnuť spoločnú profiláciu územia. Úspešnosť dosiahnutia nadregionálneho významu Prievidze v súčasnosti presahuje možnosti jednotlivých obcí regiónu Hornej Nitry. Dosiahnutie záväznej komplexnej dohody medzi mestami a obcami si bude vyžadovať vysokú mieru koordinácie jednotlivých aktivít v novom programovacom období a kvalitne zostavenom PHSR ÚTSK a miere plnenia jednotlivých akčných plánov smerujúcich k celkovej transformácii regiónu Hornej Nitry. Dobre pripravené a postupne realizované projekty vychádzajúce z banskej tradície a histórie regiónu využívajú dopyt na trhu cestovného ruchu po originálnej téme s edukačno-zábavným momentom a kvalitnými lokálnymi službami vytvárajú podmienky pre profiláciu Prievidze na trhu cestovného ruchu voči konkurencii iných slovenských miest a regiónov. Štartérom celého procesu by malo byť postupné plnenie pomerne dobre nastavených strategických cieľov a opatrení v Programe rozvoja Prievidze a v Akčnom pláne transformácie uhoľného regiónu Horná Nitra a finančná podpora v rámci projektu rekvalifikácie pracovníkov Hornonitrianskych baní, ako dostatočná motivácia pre tvorbu nových pracovných miest v rezorte cestovného ruchu.

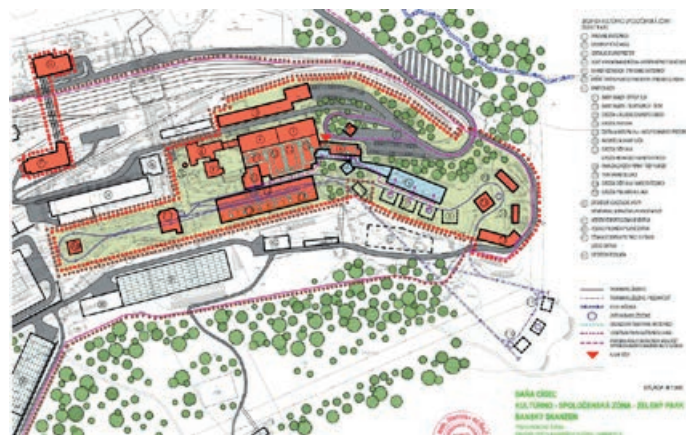
S príchodom nového programového obdobia prichádza aj nový model čerpania eurofondov, ktoré budú do budúcnosti jedným z hlavných finančných zdrojov zabezpečujúcich rozvoj mesta a celého regiónu. Rozhodovanie o podporených projektoch bude v rukách zástupcov regionálnej samosprávy, územnej samosprávy a socio-ekonomických partnerov zoskupených v tzv. Radách partnerstva, kde by malo mať mesto Prievidza aktívne a profesionálne zastú-

penie. Výsledkom prípravného procesu bude Integrovaná územná stratégia (IÚS), ktorá bude obsahovať zoznam projektov a zámerov určených na financovanie v nadchádzajúcom programovom období. Gestorom tvorby Integrovanej územnej stratégie pre Prievidzu bude Trenčiansky samosprávny kraj, pričom technickú aj konzultačnú podporu v príprave aj implementácii IÚS bude poskytovať MIRRI. Potrebu racionalizovať a prispôsobiť prípravu nového programovacieho obdobia špecifickým podmienkam v území, ktoré je ovplyvnené krízou súvisiacou s pandémiou COVID-19, sa prejaví aj na politikách samospráv definujúcich indikatívne projekty zamerané na rozvoj cestovného ruchu s cieľom získať konkurenčnú výhodu v rámci Slovenska.

ODPORÚČANIA:

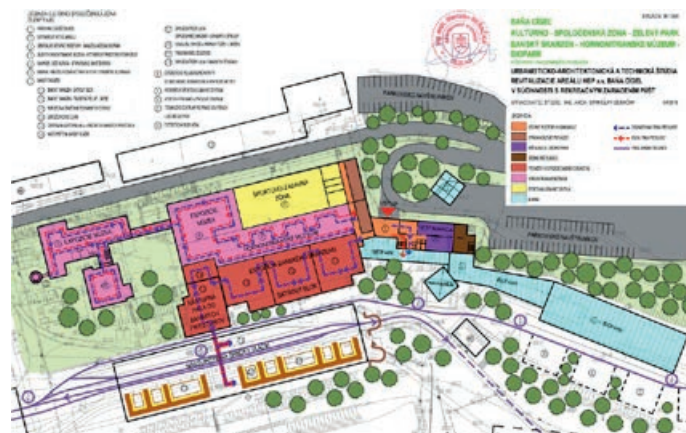
- Podpora indikatívnych projektov z projektového zozobníku Akčného plánu transformácie uhoľného regiónu Horná Nitra majúciach potenciál vytvoriť konkurencieschopnú ponuku na trhu cestovného ruchu Slovenskej republiky.
- Zadefinovať si konkurenčnú výhodu mesta v cestovnom ruchu a začať ju cielene využívať v marketingovej komunikácii mesta.
- Budovať si vlastný destinačný manažment mesta s originálnou ponukou a cielene ho vkladať do regionálnej ponuky OOCR Región Horná Nitra – Bojnice a KOOCR Trenčín región a spoločne komunikovať voči návštevníkom mesta a regiónu.
- Zadefinovanie si konkurenčných výhod medzi mestami Bojnice a Prievidza a vytvorenie trvalej komunikačnej platformy pri tvorbe vyváženej ponuky prostredníctvom oblastnej organizácie.

3 NÁVŠTEVNÍCI PRIEVIDZE

Prehľad variantu 1

V platnej koncepcii rozvoja cestovného ruchu v meste Prievdza (2017-2021) boli zadefinované hlavné skupiny návštevníkov, ktorí do mesta prichádzajú z rôznych dôvodov. Za návštevníka považujeme každého, kto nemá v meste trvalý pobyt, nepracuje tu a prichádza sem za relaxom, poznávaním, kultúrou a celkovým spoločenským vyžitím. Podľa pracovníkov informačného centra najčastejšími návštevníkmi sú tí, ktorí strávia v meste niekoľko hodín a nepresia tu. Popri nich tu pracuje veľa ľudí, ktorí nie sú ani

Trasy múzeum a banský skanzen Cígel

turisti, ale ani obyvatelia mesta. Preto v našom ponímaní je návštevníkom mesta ako destinácie každý, kto v meste aktívne využíva služby, nakupuje, navštevuje kultúrne, spoločenské a športové podujatia, stretáva sa s priateľmi, prípadne hľadá nové príležitosti.

Počet návštevníkov podľa štatistických údajov Turistickej informačnej kancelárie v Prievdzi za rok 2019 je 38 000. Štatistiky o počte pracovnej a vedomostnej mobility si mesto v súčasnosti nesleduje. Transformáciou regiónu Hornej Nitry bude postupne prichádzať aj k zmene štruktúry obyvateľstva, ale i návštevníkov mesta, čím sa budú meniť aj ich potreby a požiadavky na služby a s tým spojená infraštruktúra. V súčasnosti mesto eviduje 45 351 obyvateľov. Od roku 2017 do roku 2020 bol zaznamenaný úbytok 1 347 obyvateľov. Napriek tomu, že sa mení štruktúra obyvateľstva aj vďaka pracovnej mobilite prichádzajúcej za prácou do regiónu z cudziny, mesto si nesleduje narastajúci počet cudzincov vo svojich štatistikách.

Trasy úzkokolajok povrch a podzemie

Počet obyvateľov Prievidze podľa časti obce v roku 2017

Časť obce	Muži	Ženy	Chlapci	Dievčatá	Spolu
Staré mesto	3 040	3 558	476	497	7 571
Píly	6 050	6 769	636	300	13 755
Necpaly	5 847	6 226	749	673	13 495
Kopanice	4 013	4 228	644	661	9 546
Štvrte (Veľká Lehôtka, Malá Lehôtka, Hradec)	969	1 045	164	153	2331
Spolu za Prievidzu	19 919	21 826	2 669	2 284	46 698

Počet obyvateľov Prievidze podľa časti obce v roku 2020

Časť obce	Muži	Ženy	Chlapci	Dievčatá	Spolu
Staré mesto	3 040	3 558	476	497	7 571
Píly	6 050	6 769	636	300	13 755
Necpaly	5 847	6 226	749	673	13 495
Kopanice	4 013	4 228	644	661	9 546
Štvrte (Veľká Lehôtka, Malá Lehôtka, Hradec)	969	1 045	164	153	2331
Spolu za Prievidzu	19 919	21 826	2 669	2 284	46 698

Ak chce vedenie mesta budovať dlhodobú atraktivitu mesta, ktorou môže čiastočne stabilizovať nepriaznivý demografický vývoj a odliv obyvateľstva, musí poskytnúť obyvateľom atraktívne možnosti trávenia voľného času vo forme kultúry, športových a rekreačných aktivít. Pokiaľ tieto snahy zamerané na obyvateľov dokáže preniesť aj na návštevníkov v oblasti cestovného ruchu, je potom možné integrovať aktivity zamerané na rozvoj turizmu a aktivity zamerané na kvalitu života obyvateľov regiónu do jednej politiky.

ODPORÚČANIA:

- Verejné priestory sú základom pre budovanie identity mesta a sociálnej súdržnosti všetkých, ktorí v ňom žijú, pracujú, študujú, prípadne len krátkodobo zdržujú (návštevníci). Vedenie mesta by malo reagovať na ich potreby a očakávania a vytvárať cielene v centre priestor, ktorý láka obyvateľov a návštevníkov, aby v ňom trávili čo možno najviac voľného času.
- Cielene sa zamerať s propagáciou ponuky mesta na návštevníkov Bojníc a získavať od nich spätnú väzbu o ich potrebách a očakávaniach od návštevy Prievidze.
- Spolupráca s cudzineckou políciou pri zisťovaní počtu a štruktúry cudzincov pracujúcich v Meste a aktívnejšia politika mesta voči pracovnej mobilite by mohla do budúcnosti pomôcť zastabilizovať mesto v dlhodobom poklese obyvateľstva.

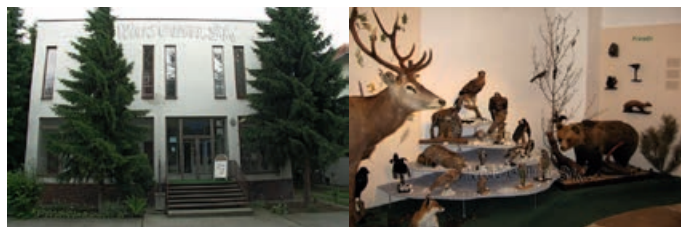
4 MANAŽMENT CESTOVNÉHO RUCHU V PRIEVIDZI

Manažment destinácie sa týka všetkých subjektov podieľajúcich sa na zabezpečovaní ponuky destinácie a vytváraní celkového imidžu mesta. Ide najmä o zamestnancov mesta, organizácií a miestne obyvateľstvo, t. j. ľudský faktor, ktorý priamo alebo nepriamo vplýva na kvalitu výsledného produktu a spokojnosť návštevníkov. Zvyšovanie požiadaviek na pracovníkov spojených s plnením náročných úloh vyplývajúcich z transformácie ekonomiky regiónu Horná Nitra a podieľajúcich sa na poskytovaní služieb cestovného ruchu vyvoláva potrebu investícií do ľudských zdrojov zo strany mesta ako destinácie.

4.1 ORGANIZÁCIA CESTOVNÉHO RUCHU A ĽUDSKÉ ZDROJE

Organizácia cestovného ruchu a ľudské zdroje, ktoré má mesto v súčasnosti k dispozícii, nebude v novom programovacom období postačovať na realizáciu nastavených opatrení v strategických dokumentoch mesta. Pokiaľ má zostať ambíciou vedenia mesta Prievidza „rozvoj cestovného ruchu“ s možnosťou v novom programovacom období čerpať financie z dotácií a eurofondov, bude musieť pre túto oblasť posilniť ľudské zdroje.

Od roku 2017, keď vstúpila do platnosti Konceptcia cestovného ruchu mesta Prievidza, prebehli nepatrné zmeny v organizačnom zabezpečení cestovného ruchu na úrovni mesta a regiónu.

Na úrovni mesta zabezpečujú a zodpovedajú za organizáciu cestovného ruchu dva subjekty: **Referát obchodu a cestovného ruchu** je samostatným pracoviskom so 4 kmeňovými zamestnancami, ktoré je podľa organizačného poriadku mestského úradu začlenené pod riadenie prednostom mestského úradu. V rámci agendy cestovného ruchu je úlohou referátu zabezpečovanie a vykonávanie odborných činností, ako aj zabezpečovanie plnenia povinností mesta v oblasti cestovného ruchu. Obsahom agendy referát zabezpečuje:

- spoluprácu s príslušnými orgánmi štátnej správy, špecializovanej štátnej správy a samosprávy, s vládnymi a mimovládnymi organizáciami a inými inštitúciami pôsobiacimi na území mesta a v SR pri príprave a realizácii opatrení zameraných na rozvoj cestovného ruchu v meste,
- plnenie a vyhodnotenie PHSR mesta na zverenom úseku,
- zastupovanie mesta Prievidza ako člena v OOCR RHNB a zabezpečuje úlohy z členstva pre mesto vyplývajúce,

- koordinuje, vyhodnocuje a zodpovedá za činnosť spojenú s reprezentovaním mesta na veľtrhoch, výstavách, kontraktáčno-výstavných trhoch a konferenciách cestovného ruchu,
- podporuje a pomáha rozvoju turistických aktivít a atrakcií v rámci mesta a regiónu,
- koordinuje a kontroluje spoluprácu mesta s Turistic-

ko-informačnou kanceláriou v meste, pravidelne informuje vedenie mesta o jej činnosti,

- navrhuje a koordinuje realizáciu propagácie mesta pri tvorbe rôznych druhov propagačných materiálov a publikácií o meste,
- prieskum trhu a podklady pre výberové konania za oblasť cestovného ruchu v súlade s platnou legislatívou a internými smernicami mesta a pod.

Zadefinované kompetencie Referát obchodu a cestovného ruchu ako organizačnej zložky MsÚ v Prievidzi vytvára podmienky pre koordinovanie plnenia koncepcií a úloh súvisiacich s rozvojom cestovného ruchu.

Manažment územia mesta je najúčinnnejšie vytváraný a vykonávaný z miestnej úrovne, pričom obecné, miestne a mestské úrady najlepšie poznajú potreby, vlastnosti,

silné a slabé stránky, príležitosti a ohrozenia príslušného územia a krajinného usporiadania, v ktorom pôsobí miestna a regionálna územná samospráva.

Turistická a informačná kancelária mesta Prievidza úzko spolupracuje s mestom, referátom obchodu a cestovného ruchu. Zodpovedá za zber, spracovanie a poskytovanie overených bezplatných turistických informácií o meste a regióne. Zabezpečuje propagáciu a distribúciu informačno-propagačných materiálov o meste. Zabezpečuje rezervácie do Hornonitrianskeho banského skanzenu bane Cigel a prehliadky v meste so sprievodcom „Zlatá prievidzská cesta“. Z komerčných doplnkových služieb je to: uby-

tovanie, predaj vstupeniek a suvenírov, vylepovanie plagátov regionálnych inštitúcií a aktuálnych podujatí v meste a okolí, kopírovanie a laminovanie. Zároveň TIK slúži ako kontaktné miesto pre zber informácií pre centrálny parkovací systém mesta Prievidza a vydávanie parkovacích kariet. Informačná kancelária svojim členstvom v Asociácii informačných centier Slovenska dostala príležitosť zapojiť sa do národnej siete informačných centier Slovenska, čo predstavuje pre mesto Prievidza príležitosť efektívnejšej propagácie na národnej úrovni.

Novým perspektívnym partnerom pre samosprávu v oblasti organizácie cestovného ruchu by mohla byť **Jabloň spol. s r.o.**, ktorá prevádzkuje Galériu Jabloň (Kultúrno-spoločenské a kreatívne centrum a Múzeum histórie Prievidze) a predkladá indikatívny projekt **VYBUDOVANIA HORNONITRIANSKEHO KULTÚRNO KREATÍVNO-PODNIKATELSKÉHO CENTRA V PRIEVIDZI** (Transformácia uhoľného regiónu horná Nitra – akčný plán).

Hlavnými partnermi na regionálnej úrovni v organizácii cestovného ruchu má mesto Prievidza viacero subjektov: **Oblastná organizácia cestovného ruchu Región Horná Nitra Bojnice** (OOCR RHNB) vznikla v roku 2012 a prostredníctvom jedného pracovníka zabezpečuje marketingovú stratégiu a komunikáciu regiónu Horná Nitra. Mesto Prievidza je jedným z jej zakladajúcich členov a má zastúpenie v správnej rade.

Organizácia podporuje, propaguje a koordinuje aktivity súvisiace s rozvojom cestovného ruchu v regióne. Vytvára podmienky rozvoja cestovného ruchu na území Hornej Nitry s cieľom trvalo udržateľného rozvoja cestovného ruchu a ochrany záujmov svojich členov. K 31.12.2019 mala organizácia 57 členov.

V roku 2019 bola hlavná činnosť OOCR RHNB financovaná z vlastných zdrojov a z dotácie MDV SR bola zameraná na zvyšovanie povedomia o atraktivitách regiónu Hornej Nitry doma i v zahraničí s cieľom zvýšiť počet viacdňových návštevníkov a prenocovaní, na zvýšenie kvality poskytovaných služieb a na zvýšenie úrovne prezentácie regiónu (Výročná správa 2019).

OOCR Región HORNÁ NITRA-BOJNICE je od roku 2015 členom **Krajskej organizácie cestovného ruchu Trenčín Región**, čo jej vytvára nové možnosti pre propagáciu a vzdelávanie svojich členov.

Združenie na záchranu baníckeho dedičstva Hornej Nitry so sídlom Hornonitrianske bane Prievidza, a. s. je neziskovou organizáciou poskytujúcou všeobecne prospešné služby v oblasti tvorby, rozvoja, ochrany, obnovy a prezentácie kultúrnych hodnôt a kultúrneho dedičstva vyplývajú-

cich z tradície uhoľného baníctva v regióne hornej Nitry, pričom sa zameriava najmä na prevádzkovanie Hornonitrianskeho banského skanzenu s odborným zameraním na históriu a súčasnosť uhoľného baníctva na území Slovenska, najmä v regióne Hornej Nitry. Cieľom stratégie Združenia na záchranu baníckeho dedičstva Hornej Nitry, n.o. ako prevádzkovateľa Hornonitrianskeho banského skanzenu je vybudovať Oddychové a náučné centrum so zameraním na históriu a súčasnosť hnedouhoľného baníctva na Hornej Nitre. Projekt zahŕňa dobudovanie podzemnej i povrchovej časti banského skanzenu a vybudovanie komplexného oddychového a náučného centra s napojením na ostatné subjekty týkajúce sa uhoľného baníctva na území Hornej Nitry i ostatné prírodné a turistické atraktivity regiónu.

Hornonitrianske bane Prievidza, a.s. v skratke HBP, a.s. predkladá dva projektové zámery týkajúce sa cestovného ruchu pod názvami **REVITALIZÁCIA AREÁLU BANE CIGEL NA ZARIADENIE CESTOVNÉHO RUCHU a REKONŠTRUKCIA REKREAČNÉHO ZARIADENIA PÚŠŤ NA KOMPLEXNÉ ZARIADENIE CESTOVNÉHO RUCHU** do zászobníka indikatívnych projektov Akčného plánu transformácie uhoľného regiónu Horná Nitra. Hornonitrianske bane sa v súčasnosti stávajú najvýznamnejším

a najsilnejším partnerom schopným vytvoriť prostredníctvom svojich projektov kvalitnú konkurencieschopnú ponuku na trhu cestovného ruchu Slovenska.

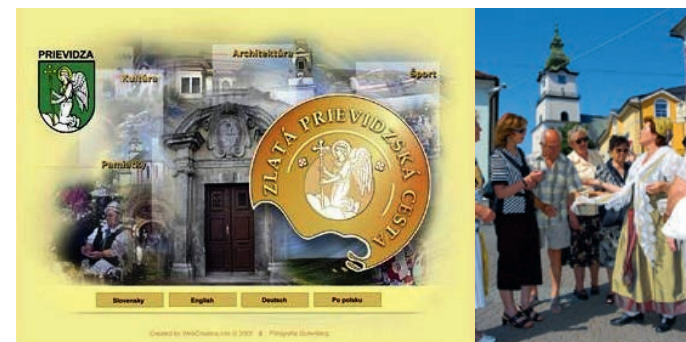
Úrad Trenčianskeho samosprávneho kraja/Oddelenie komunikácie a zahraničných vzťahov zabezpečuje a koordinuje oblasť cestovného ruchu prostredníctvom plnenia úloh vyplývajúcich z náplne činnosti oddelenia komunikácie a zahraničných vzťahov a ďalej sa:

- spolupodieľa sa na vypracovaní, realizácii a priebežnom hodnotení koncepcie a stratégie cestovného ruchu TSK,
- spolupracuje pri vypracovávaní žiadostí TSK o nenávratné finančné prostriedky v rámci výziev operačných programov podporujúcich aktivity cestovného ruchu v zmysle partnerskej dohody 2014 – 2020,
- spolupracuje so Sekciou cestovného ruchu Ministerstva hospodárstva SR a s Krajskou organizáciou cestovného ruchu pri zabezpečovaní regionálnych a celonárodných aktivít v oblasti cestovného ruchu,
- spolupracuje s Krajskou organizáciou cestovného ruchu pri prezentácii TSK doma a v zahraničí, spolupracuje s regionálnymi združeniami a ostatnými subjektmi v oblasti cestovného ruchu v regióne TSK, podporuje spoluprácu medzi subjektmi z verejného a súkromného sektoru v záujme skvalitňovania celkovej ponuky kraja v oblasti cestovného ruchu,
- zabezpečuje prípravu a účasť TSK na domácich a zahraničných veľtrhoch cestovného ruchu.

Samospráva má nezastupiteľnú úlohu v oblasti rozvoja cestovného ruchu zohráva aj územná samospráva. Poznanky v rámci Európy naznačujú, že podpora cestovného ruchu závisí od celkovej **politiky Úradu samosprávneho kraja a na ňu nadväzujúcich jej prístupov k cestovnému ruchu. Nie všetky mestá a obce v regióne majú rovnakú možnosť priamo profitovať z cestovného ruchu** a závisí to od ich geografickej polohy, prírodných zdrojov i ekonomickej základne. Ak sa obec alebo mesto rozhodlo, že

cestovný ruch hrá významnejšiu úlohu v ich hospodárstve a zároveň má základné predpoklady pre jeho rozvoj, musí ho regionálne samospráva v tomto úsilí podporovať.

Samosprávny kraj by mal pre manažment destinácie trenčianskeho regiónu vytvárať podmienky pre pravidelnú systémovú podporu, ktorú má pre budúce obdobie zaeťfinovaných v Koncepcii rozvoja cestovného ruchu destinácie Trenčín región na obdobie 2020 – 2024. Jednou z jej prioritných oblastí je „Manažment cestovného ruchu a ľudské zdroje“, z ktorej vyplývajú niektoré opatrenia zamerané na aktívnu spoluprácu kľúčových aktérov cestovného ruchu, podporu celoživotného vzdelávania ľudských zdrojov zainteresovaných na rozvoji cestovného ruchu a kompletizáciu a podporu inštitútu destinačného manažmentu v regióne. Ak má vedenie mesta skutočne záujem rozvíjať cestovný

ruch na svojom území, malo by si postupne vyčleniť finančné prostriedky v svojom rozpočte a vypracovať podmienky pre profesionálny destinačný manažment mesta, aby si mohol ako kľúčový aktér CR v regióne lepšie presadzovať svoje záujmy prostredníctvom oblastnej a krajskej organizácie cestovného ruchu. Rozhodnutie investovať do ľudských zdrojov, ktoré budú odborne pripravené manažovať náročné projekty vyplývajúce z integrovaných územných stratégií, ovplyvní nielen rozvoj cestovného ruchu, ale i kvalitu života v meste Prievdza v novom programovacom období.

4.2 MARKETINGOVÁ KOMUNIKÁCIA MESTA PRIEVIDZA

Podmienky k nastaveniu zmien smerujúcich k efektívnej marketingovej komunikácii mesta Prievidza sú zadefinované v platnej koncepcii rozvoja cestovného ruchu v meste Prievidza. Od roku 2017 nenastali výraznejšie zmeny k lepšiemu a mesto i naďalej využíva len jednu úroveň marketingovej komunikácie cielenej na pozitívnu reputáciu (imidž) mesta, pritom ignoruje na všetkých úrovniach (národnej, regionálnej i lokálnej) komunikáciu smerujúcu k stimulácii dopytu na trhu cestovného ruchu. Absencia stimulácie dopytu v komunikácii mesta súvisí s chýbajúcou jasne zadefinovanou ponukou mesta na trhu cestovného ruchu a s tým súvisiacim nedostatočným destinačným manažmentom mesta.

V pomerne silnej konkurencii subregiónov trencianskeho kraja mesto Prievidza nemá zadefinovanú konkurenčnú výhodu a preto marketingová komunikácia prebieha náhodne a roztrieštene prostredníctvom nedostatočne nastavených marketingových nástrojov zacielených len na propagáciu a zvýšenie informovanosti o aktivitách v meste.

Kompetentní pracovníci hodnotili marketingovú komunikáciu ako zastabilizovanú, využívajúcu možnosti webov mesta, OOCR-RHNB. Novinkou bola v uplynulých dvoch rokoch spolupráca s portálom www.lexikon.sk, ktorý je profesionálnym partnerom organizátorov rôznych atraktivít a podujatí v oblasti CR.

Turistická informačná kancelária využíva komunikáciu prostredníctvom sociálnych sietí a má vytvorený vlastný FB účet, kde propaguje novinky nielen čo sa týka podujatí, ale aj aktivít oficiálneho klubu turistov – KST Horná Nitra. Každý rok pripravuje nové tlačené materiály o meste.

Požiadavka modernizácie a aktualizácie webovej stránky mesta v súvislosti s odporúčaniami AiCES bola na poslednom rokovaní Správnej rady TIK Prievidza, n.o. zamietnutá s odôvodnením, že na samostatný web chýbajú finančné

prostriedky. Pracovníci mesta a informačnej kancelárie sa rozhodli zrealizovať najnutnejšie odporúčania vyplývajúce z analytickej štúdie a školení asociácie, zameraných na webové stránky. Na propagáciu využíva mesto miestne printové a elektronické médiá MY-Hornonitrianske noviny, Prievidzsko, Beta rádio a Regionálnu televíziu Prievidza.

Ku každému podujatiu vydáva mesto informačné letáky a plagáty. V uplynulom období si zabezpečilo pre potreby propagácie mesta niekoľko máp. V spolupráci s vydavateľstvom CBS vydali dve publikácie – Prievidza z neba a Prievidza a Bojnice z neba. Každoročne vydávajú nový nástenný kalendár, ktorý ponúkajú aj na predaj verejnosti v TIK. Informačno-propagačnú skladačku pre obyvateľov i návštevníkov mesta PRIEVIDZA A OKOLIE, ktorú mesto vydalo v roku 2016, zaktualizovali a zabezpečili dotlač opatrenú QR kódmi s prepojením na mobilné aplikácie mesta Prievidza a Bojnice.

Ako člen OOCR-RHNB sa mesto s propagačnými materiálmi každoročne zúčastňuje veľtrhu cestovného ruchu ITF Sloviatour v spoločných výstavných priestoroch Trenčianskeho samosprávneho kraja, kde dvakrát získalo významné ocenenie Trenčianskeho samosprávneho kraja.

V súťaži o TOP produkt v cestovnom ruchu v kategórii TOP inovácia získalo mesto v roku 2017 cenu za mobilného turistického sprievodcu mesta Prievidza. V roku 2018 bol v súťaži TOP osobnosť cestovného ruchu nominovaný Roman Turcel z galérie ART POINT v Prievidzi a toto ocenenie aj napokon získal.

Mesto dalo v minulom roku vyrobiť 5 exteriérových maľovaných máp, ktoré sú umiestnené v troch lokalitách s najväčšou koncentráciou ľudí (železničná a autobusová stanica, Námestie slobody, Námestie J. C. Hronského na sídlisku Píly, kde sa každoročne organizuje Banícky jarmok.

Na organizácii obidvoch nových podujatí participovala aj Turisticko-informačná kancelária – okrem organizačných vecí sa podieľali aj na prezentácii a prenose informácií o podujatiach, výlepom plagátov a informačných nosičov či

predajom drobných suvenírov a publikácií – napr. Prievidský občasník, časopis o histórii a súčasnosti Prievidze.

Napriek čiastočným úspechom a aktivitám, ktoré boli zrealizované v oblasti propagácie, nemôžeme hovoriť o profesionálnej marketingovej komunikácii mesta ako destinácie.

Do budúcnosti je nevyhnutné, aby mesto Prievidza v súvislosti s prebiehajúcou transformáciou našlo svoju identitu a začalo cielene využívať marketingovú komunikáciu nielen na budovanie pozitívnej reputácie mesta, ale i na stimuláciu dopytu na trhu cestovného ruchu.

Súčasná možnosť využívania online priestoru pre komunikačnú politiku mesta a e-governmentu je stále zo strany vedenia mesta strategicky a následne i finančne a personálne podceňované. Efektívne využívanie internetu ponúka mestám neobmedzené možnosti kvalitnej a aktuálnej prezentácie vlastnej destinácie nielen pre cestovný ruch a investorov, ale aj ako nástroj komunikácie s občanmi, prípadne ako forma komunikácie vo vnútri úradu (intranet). Interaktívne webové stránky umožňujú obojstrannú výmenu informácií medzi mestom a jeho cieľovými skupinami a okrem toho rozvíjajú služby e-governmentu, ktoré podporujú občiansku participáciu organizovaním diskusných fór, chatov a podobne.

Opatrenie v Akčnom pláne transformácie uhoľného regiónu Horná Nitra je zamerané na podporu rozvoja cestovného ruchu v regióne prostredníctvom marketingových aktivít, informačných kampaní a prepájania ponuky atrakcií cestovného ruchu postavené predovšetkým na báze online. Preto je najvyšší čas investovať do modernizácie a efektívneho riadenia webovej stránky a sociálnych sietí mesta a snažiť sa nastaviť marketingovú komunikáciu na postupné vytváranie značky mesta na trhu cestovného ruchu Slovenskej republiky.

Nevyhnutné je preto vzdelávanie nielen v marketingových zručnostiach a vo zvyšovaní úrovne jazykových zručností kontaktných zamestnancov v cestovnom ruchu, ale i vzdelávanie manažmentu v oblasti informačných a komunikačných technológií, bez ktorých nie je možné cielene marketingovo komu-

nikovať. S rozvojom atraktivity mesta súvisia aj kvalitné služby samosprávy, ktoré je nutné do budúcnosti rozvíjať v rámci konceptu tzv. „digitálneho mesta“ a konceptu smart city.

ODPORÚČANIA:

- Komunikácia mesta – je kľúčové, aby všetky zmeny, ktoré sa v meste dejú, najmä tie ktoré súvisia s veľkými investíciami, boli efektívne komunikované obyvateľom a diskutované s nimi.
- Prostredníctvom spoločných stretnutí a participatívnych procesov je možné predchádzať napätiu alebo konfliktom medzi obyvateľmi a návštevníkmi.
- V súlade so zadaním jednotnej (korporátnej) identity mesta Prievidza priebežne zavádzať jednotnú komunikáciu a vizualizáciu obsahu voči obyvateľom a návštevníkom mesta.
- Posilnenie ľudskej kapacity pre efektívny manažment destinácie mesta, jasné zadané kompetencií organizácií podieľajúcich sa na tomto manažmente.
- Využívať prácu dobrovoľníkov a pracovných stáží mladých ľudí pri efektívnejšom využívaní online komunikácie a cieľených online kampaní.
- Zaviesť plánovanie a jasnú koncepciu vo vytváraní ponuky v cestovnom ruchu prostredníctvom partnerstva v súlade so stratégiami regiónu Horná Nitra.
- Zmodernizovať nástroje marketingovej komunikácie (webová stránka, sociálne siete a i.) a využívať online kampane na vybudovanie pozitívneho imidžu mesta ako destinácie cestovného ruchu.
- Vyprofilovať ponuku cestovného ruchu mesta Prievidza v regionálnej ponuke OOCR a KOCC.
- Modernizácia a rozšírenie priestorov TIC prostredníctvom spoločných regionálnych projektov zameraných na rozvoj cestovného ruchu.

5 OČAKÁVANÝ VÝVOJ DO BUDÚCNOSTI

Posledná časť situačnej analýzy je zameraná na to, ako jednotliví aktéri vnímajú budúcnosť mesta vo vzťahu k cestovnému ruchu, pripravovaným projektom zameraných na transformáciu uhoľného regiónu Horná Nitra a čo považujú za potrebné urobiť, aby zastavili postupné vymieranie mesta.

Výskum sme realizovali počas pandémie COVID-19, kedy sa ukázalo, nakoľko je podnikanie v cestovnom ruchu zraniteľné a rizikové. V súčasnosti je ťažko odhadnúť, ako sa bude situácia v budúcnosti vyvíjať a nakoľko sa podarí situáciu v cestovnom ruchu reštartovať. Dôležité v najbližšom období bude, do akej miery sa cestovný ruch stane pre mesto kľúčovou témou.

Všetci aktéri sa viac menej zhodli, že cestovný ruch je pre mesto príležitosť nielen sa zviditeľniť, ale aj ako zastabilizovať odliv obyvateľstva.

„ Vytvorenie podmienok pre podnikanie v centre mesta pomôže oživiť pešiu zónu. Otvorená diskusia s podnikateľmi a obyvateľmi o ich potrebách a očakávaniach pomôže lepšie nastaviť podporu mesta pre aktivity v cestovnom ruchu... „

„ Príležitosť zapájať domácich obyvateľov a miestnych nadšencov cestovného ruchu do tvorby lokálnych a regionálnych produktov pomôže mestu vytvoriť zaujímavú ponuku pre turistov a nové pracovné príležitosti... „

„ Ochorenie COVID-19 nám ukazuje príležitosť ako mesto a jeho okolie môžeme využívať pre oddych vlastných obyvateľov a zároveň ich ponúkať aj turistom... „

„ Transformáciou uhoľných baní a využitím bývalých priemyselných priestorov pre cestovný ruch prinesú mestu nové pracovné príležitosti a zvýšia jeho atraktivitu...“

„ Naše mesto má nielen vynikajúcu polohu ale aj obrovský potenciál v ľuďoch pretvárať a robiť ho skvelým miestom pre

život. Je to dokázané už históriou a vidím, že aj v súčasnosti tomu tak je. Ale ako má každá minca dve strany, pozorujem, že je to približne rovnaký okruh ľudí, ktorým na rozvoji mesta záleží, pracujú na tom na úkor svojho času, zdravia, financií, venujú množstvo energie a stále sú v menšine proti skeptikom, ktorí nevidia význam spojených síl, kolektívnej práce, spoločného nadšenia pre dobré veci. Obdivujem ich, že ešte stále nestratili vieru v dobré skutky a nevzdávajú to. Vnímam takto rozdielne jednak ľudí v samospráve a tiež početné obyvateľstvo jednotlivých mestských častí“.

„Cestovný ruch v meste by si jednoznačne zaslúžil väčšiu pozornosť v našom meste. Momentálne ľuďom chýbajú všetky aktivity, ktoré nielen mesto ale aj iní organizátori usporiadali v predošlých obdobiach. Každopádne treba podporiť každú dobrú myšlienku, ktoré sem ľudí priláka, ukázať históriu, krásne a zaujímavé miesta, informovať, volať do sveta, aké je naše mesto a jeho príroda, história a ľudia v nej zaujímaví“.

„Mesto je dobre nastavené do budúcnosti a má čo ponúknuť návštevníkovi. Dôležité bude všetko robiť preto, aby sme zmenili populárnu parafrázu o Prievidzi „že keď príde do Prievidze návšteva a spýta sa čo by tu mohla zaujímavé vidieť, vezmú ju Prievidžania do Bojníc.“ Nepochybujem, že Bojnice sú z pohľadu cestovného ruchu atraktívnejšie, ale budeme musieť využiť toto susedstvo v náš prospech.“

„Aj napriek tomu, čo všetko sa deje v meste, štáte a vo svete, NIKDY by som si nevybrala iné miesto pre život ako práve Prievidzu. Tu som sa narodila, tu celý život pracujem, tu som vychovala svoje tri deti, ktoré so svojimi rodinami cítia rovnaký lokálpatriotizmus ako ja. Žijú tu, pracujú, vychovávajú svoje deti, pre ktoré chcú minimálne také detstvo, ako mali oni. Sú tu skvelí ľudia, mám tu mnoho priateľov, známych, poznám miesta, prírodu a robím všetko pre to, aby sa obyvatelia nášho mesta nemuseli vyjadrovať o našom meste

negatívne. Som za poznávanie krás hlavne nášho regiónu a motivovanie ľudí k hrdosti na náš kraj, na naše možnosti, pretože máme čo ponúknuť.“

Podobné výroky sme zaznamenali u väčšiny respondentov. Je dôležité, že všetci aktéri vidia tému cestovného ruchu veľmi trpezlivo a uvedomujú si potrebu dobudovania infraštruktúry v meste a vytvorenie dobrých podmienok a podpory zo strany mesta pre podnikateľov. Partnerstvo s Bojnícami kladú ako jednu so základných podmienok rozvoja cestovného ruchu v Prievidzi. Ľudia v Prievidzi si uvedomujú potrebu zmien potrebných pre rozvoj mesta a cestovný ruch vnímajú ako jednu z ciest ako ho dosiahnuť.

V skratke predkladáme základné zhrnutie toho, ako vnímajú ľudia z rôznych odborov mesta, mimovládnych organizácií, zamestnávateľov a iných inštitúcií témy, ktoré je potrebné riešiť v súvislosti s rozvojom cestovného ruchu v Prievidzi.

- a) **Potreba stretávania a trávenia voľného času** – vytvorenie podmienok pre oživenie centra mesta a zapájanie návštevníkov do existujúcich aktivít vo verejných priestoroch. Vytváranie väzieb medzi obyvateľstvom a návštevníkmi na prekonávanie predsudkov a negatívnych postojov.
- b) **Rozširovanie ubytovacích kapacít pre návštevníkov** – vytvorenie mechanizmu zisťovania potrebnej kapacity nových lôžok v ubytovacích zariadeniach a následná stratégia riešenia prístupného ubytovania pre nenáročných návštevníkov uprednostňujúcich outdoorové aktivity a bezbariérovosť.
- c) **Pravidelná starostlivosť vedenia mesta o svoj majetok prostredníctvom rekonštrukcií budov vo vlastníctve mesta** (školy, športoviská), na ktorých bol investičný dlh je veľmi pozitívna, ale je potrebné budovať

mesto nielen pre obyvateľov, ale realizovať rozvojové projekty pre zvýšenie atraktivity mesta aj pre potencionálnych návštevníkov a obyvateľov mesta.

- d) **Lepšia spolupráca subjektov vytvárajúcich ponuku a poskytujúcich služby v cestovnom ruchu.** Mesto by malo vyvinúť systém efektívnej spolupráce s podnikateľmi, kultúrными a športovými organizáciami, ktorí participujú na rozvoji cestovného ruchu – prostredníctvom pracovných skupín alebo iných platforiem.
- e) **Presadenie záujmov mesta v regionálnej politike prostredníctvom dobre pripravených rozvojových projektov s partnermi** (Nováky – Kóš -Prievidza) v rámci pripravovaných integrovaných územných stratégií (IUS).
- f) **Vytvorenie spoločnej marketingovej komunikačnej platformy** (Prievidza – Bojnice) využívajúc vyvážený potenciál oboch miest so vzájomne výhodnými vzťahmi verejného i súkromného sektora.
- g) **Podpora a spolupráca mesta s akčiou spoločnosťou Hornonitrianske bane Prievidza** pri príprave a realizácii FS projektov zameraných na rozvoj cestovného ruchu s cieľom zatraktívniť tematicky ponuku zachovania baníckej tradície s edukačno –zábavnými prvkami, čo by pomohlo systematickejšie dotvárať produkty s podobnou témou aj v meste Prievidza v procese transformácie uhoľných baní Hornej Nitry.
- h) **Využitie príležitosti pre rozvoj cestovného ruchu** v novom programovacom období za predpokladu posilnenia kvalitných ľudských zdrojov, schopných pripravovať a realizovať náročné projekty zapracovaných v integrovaných územných stratégiách.
- i) **Vypracovanie jednotnej (corporátnej) identity mesta** pre lepšie presadzovanie vlastných politík v regionálnych koncepciách a plánoch Trenčianskeho samosprávneho kraja.

Pred mestom Prievidza v novom programovacom období stoja veľké výzvy ku zmenám, ktoré budú v ďalších rokoch ovplyvňovať rozvoj mesta. Zvládnutie manažmentu zmien bude závisieť od schopnosti dobrého nastavenia a realizácie miestnych politík, stratégií a kvalitných partnerstiev na lokálnej, regionálnej a národnej úrovni.

Zmenu je ľahšie presadiť, ak má vedenie mesta dobre nastavené procesy, zadené kompetencie a dostatok kvalitných ľudských zdrojov schopných nové príležitosti uchopiť a zrealizovať.

Slogan pre mesto do budúcnosti:

„Vyfárajme z neistoty“

Katarína Macháčková, primátorka Prievidze

POUŽITÉ ZDROJE:

1. Program rozvoja mesta Prievidza 2016 – 2023

<http://www.prievidza.sk/mesto/rozvoj-mesta/>

2. Komunitný plán sociálnych služieb 2018 -2022/Prievidza 2018

<http://www.prievidza.sk/upload/wsw/files/file/OBYVATEL/socianla%20pomoc/KPSS.pdf> –

3. Program rozvoja mesta Prievidza 2016 – 2023

oblasti športu nie je spracovaný žiadny samostatný materiál, ale východiská pre túto oblasť sú v Programe rozvoja mesta Prievidza 2016 – 2023

<http://www.prievidza.sk/mesto/rozvoj-mesta/>

4. Akčný plán transformácie regiónu Hornej Nitry.

https://www.tsk.sk/dokumenty/materialy-zastupitelstva-tsk/materialy-na-xvii.-zasadnutie-zastupitelstva-tsk-1/04-navrh-na-schvalenie-akcneho-planu-transformacie-uholneho-regionu-horna-nitra/04-transformacia-hornej-nitry-akcny-plan.html?page_id=632199

5. KONCEPCIA ROZVOJA CESTOVNÉHO RUCHU V MESTE PRIEVIDZA

(2017 – 2023) <http://www.prievidza.sk/upload/wsw/files/file/SAMOSPRAVA/Rokovania%20MsZ/2018/02/koncepcia%20CR%20final.pdf>

6. Konceptia rozvoja cestovného ruchu v destinácii Trenčín región na roky 2020-

2024 <https://www.trencinregion.sk/documents/pages/5/a9fa4ff.pdf>

7. Všeobecne záväzné nariadenie mesta Prievidza č. 8/2019 o podmienkach poskytovania dotácií z rozpočtu mesta

<http://www.prievidza.sk/upload/wsw/files/file/SAMOSPRAVA/VZN/2020/VZN-8-2019-doplno1.pdf>

8. Všeobecne záväzné nariadenie mesta Prievidza č. 11/2019 o miestnych daniach

v úplnom znení – zmena: VZN č. 3/2020 s účinnosťou od 23. júna 2020 <http://www.prievidza.sk/upload/wsw/files/file/SAMOSPRAVA/VZN/pripomienkove%20konanie/2019/N%20C3%A1vrh%20VZN%20o%20miestnych%20daniach%20na%20rok%202020.pdf>

9. Všeobecne záväzné nariadenie mesta Prievidza č. 9/2019, o udržiavaní čistoty

a ochrane verejnej zelene v meste Prievidza http://www.prievidza.sk/upload/wsw/files/file/SAMOSPRAVA/VZN/pripomienkove%20konanie/2019/VZN%209_2019%20o%20udr%20C5%BEiavan%20C3%AD%20%20C4%8Distoty%20a%20ochrane%20verejnej%20zelene%20v%20meste%20Prievidza.pdf

10. Všeobecne záväzné nariadenie mesta Prievidza č. 3/2019 o používaní pyro-

technických výrobkov na území mesta http://www.prievidza.sk/upload/wsw/files/file/SAMOSPRAVA/VZN/2019/VZN%20C4%8D_%203_2019_doc.pdf

11. Všeobecne záväzné nariadenie mesta Prievidza č. 6/2016 o podmienkach

predaja výrobkov a poskytovania služieb na trhovách miestach na území mesta Prievidza v znení Doplnku č. 3

<http://www.prievidza.sk/upload/wsw/files/file/SAMOSPRAVA/Rokovania%20MsZ/2018/05/VZN%206%202016%20v%20znen%C3%AD%20Doplnku%20C4%8D%201.pdf>

12. Všeobecne záväzné nariadenie mesta Prievidza č. 153/2014 o dočasnom

parkovaní motorových vozidiel na vymedzenom území mesta Prievidza v znení Doplnku č. 1-4, http://www.prievidza.sk/upload/wsw/files/file/SAMOSPRAVA/Rokovania%20MsZ/2014/4/c%2035%20Navrh%20VZN%20c_%20153-2014%20o%20docasnom%20parkovani.pdf

13. Územný plán mesta Prievidza <http://www.prievidza.sk/mesto/uzemny-plan-mesta/>

14. ETICKÝ KÓDEX ZAMESTNANCA MESTA PRIEVIDZA

<https://www.prievidza.sk:60001/upload/wsw/files/file/MESTO/Interne%20smernice/EK-zamestnanca.pdf>